

תורת המשפט 99-072-01

תשס"ח מועד ב'
ד"ר חיים שפירא

ועדת המשמעת מזהירה!
נבחן שימצאו ברשותו תומרי
עזר אסורים או יתפס בהעתקה
יענש בחומרה עד כדי הרחקתו
מהאוניברסיטה.

הוראות:

המבחן בחומר סגור

משך המבחן: שעתיים

במבחן שני חלקים: בחלק א' שאלה אחת שמזכה ב 40 נק'. בחלק ב' 3 שאלות (מתוך 4) כ"א 20 נק'. יש לענות באופן ענייני, ולא לתרוג ממספר העמודים המצוין.

בהצלחה!

חלק א (40 נק'; עד 2 עמודים)

1. לאחר הבחירות בשנת 1988 תיקנה הכנסת את חוק מימון מפלגות, והגדילה למפרע את יחידת המימון שהוקצבה לכל חבר כנסת בשיעור של 125% לעומת הסכום שנקבע ערב הבחירות. לבית המשפט העליון הוגשה עתירה הדורשת מבית המשפט לבטל את החוק בנימוק שהוא בלתי צודק וסותר עקרונות יסוד. שופטי הרוב טענו שבהעדר חוקה לא יכול בית המשפט לבטל חוק של הכנסת, ואילו שופט המיעוט טען שאין מניעה לעשות כן.

- א. הסבירו מהי בדיוק הפגיעה בחקיקת החוק, אלו עקרונות יסוד הוא סותר?
- ב. כיצד יסביר פוזיטיביסט את עמדת הדוב והאם יוכל להסביר גם את עמדת המיעוט?
- ג. כיצד יסביר איש משפט טבע את עמדת המיעוט, והאם יוכל להסביר גם את עמדת הרוב?
- ד. מה הייתה עמדתו של לון פולר במחלוקת זו?
- ה. מה תהיה עמדתו של אדם המחזיק בגישה ביקורתית (c.l.s.) בסוגיה זו?

חלק ב (ענו על 3 שאלות מתוך 4! עמוד וחצי לכל שאלה)

2. א. מהי ההגדרה של המשפט הפוזיטיבי לפי אוסטיין? הסבירו.
- ב. מה הייתה הביקורת של הארט על ההגדרה של אוסטיין?
3. א. הסבירו את ההבחנה בין כללים ראשוניים לכללים משניים אצל הארט.
- ב. מהו כלל הזיהוי ומה תפקידו?
- ג. במה שונה כלל הזיהוי מכללי שפיטה?

4. א. הסבירו את מושג "שיקול הדעת" במקרים קשים לפי תפיסתו של דוורקין.
ב. מהם השיקולים הפילוסופיים, הנורמטיביים והאידיאולוגיים (בעניין היחס בין הרשויות) בתפיסתו?

5. א. מהם שלושת התחומים של היצירה השיפוטית, לפי א' ברק?
ב. אלו מן התחומים כפופים לדין השירר שבחוק יסודות המשפט?